

سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور

آیین‌نامه حمل بار و مسافر و بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی آن

چاپ اول : اردیبهشت ۱۳۸۰

شمارگان : ۵ هزار نسخه

ناشر : سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور

به نام خدا

پیشگفتار

در سالهای گذشته، وجود خلاء قانونی در ارتباط با نحوه برخورد با متخلفین از قوانین و مقررات در حمل و نقل جاده‌ای، یکی از مشکلات مهم در زمینه دولت بر این فعالیت محسوب می‌شد. با تصویب آیین‌نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده‌ای توسط هیئت محترم دولت در تاریخ ۱۳۷۸/۸/۵ و ابلاغ آن، زمینه لازم برای برخورد قانونی با متخلفین در این بخش و امکان ایجاد فضای سالم برای رشد و شکوفایی حمل و نقل فراهم شد.

در حال حاضر که بسیاری از دستورالعمل‌ها و ضوابط اجرایی مربوط به این آیین‌نامه تهیه و ابلاغ گردیده است، به نظر می‌رسد متن آیین‌نامه و دستورالعمل‌ها و ضوابط یاد شده در یک مجموعه، دستیابی به آنها را تسریع می‌کند، مجموعه حاضر با این هدف تهیه و انتشار یافته است که امیدواریم مورد استفاده کلیه دست‌اندرکاران بخش حمل و نقل جاده‌ای کشور قرار گیرد.

سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور

وزارت راه و ترابری - وزارت کشور

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۸/۸/۵ بنا به پیشنهاد شماره ۶۳۱۶/۱۱ مورخ ۱۳۷۷/۵/۵ وزارت راه و ترابری و به استناد ماده (۱۴) اصلاحی قانون رسیدگی به تخلفات و اخذ جرایم رانندگی - مصوب ۱۳۷۶ - آیین نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی موسسات حمل و نقل جاده‌ای را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه حمل بار و مسافر

و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی موسسات حمل و نقل جاده‌ای

ماده ۱ - شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده‌ای موظف‌اند علاوه بر رعایت شرایط و ضوابط تاسیس و بهره‌برداری مصوب شورای عالی هماهنگی ترابری کشور، پس از دریافت پروانه فعالیت موارد ذیل را رعایت کنند:

الف - کلیه شرایط و ضوابط مربوط به تاسیسات و تجهیزات مورد نیاز و در صورت استقرار در پایانه تمدید به موقع قرارداد بهره‌برداری

ب- اقدام لازم جهت تمدید پروانه فعالیت بر اساس ضوابط تاسیس و بهره‌برداری

ج- رعایت محدوده جغرافیایی محل فعالیت بر اساس ضوابط تاسیس و بهره‌برداری.

ماده ۲ - شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده‌ای بایستی دارای پروانه فعالیت مجاز و معتبر از سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور باشند، در غیر این صورت نیروی انتظامی با اعلام سازمان مذکور از ادامه فعالیت آنها جلوگیری خواهد نمود.

ماده ۳ - شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده‌ای باید رانندگان وسایط نقلیه مربوط را ملزم به داشتن مدارک زیر کنند و از تحویل مسافر و بار و صدور بارنامه و صورت وضعیت مسافری جهت وسایط نقلیه‌ای که رانندگان آن فاقد مدارک مزبور باشند، خودداری نمایند:

الف- گواهینامه بیمه اجباری شخص ثالث

ب - کارت شناسایی عکس‌دار راننده که از طرف سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور تهیه و تنظیم می‌شود؛

ج- کارت وابستگی وسیله نقلیه به یکی از موسسات و شرکتهای حمل و نقل بار و مسافر؛

د- گواهینامه رانندگی متناسب؛

ه- کارت صحت و سلامت جسمی و روحی از مراجع ذیربط؛

ماده ۴ - شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده‌ای باید از دادن مسافر و تحویل بار و صدور بارنامه و صورت وضعیت مسافری جهت وسیله نقلیه‌ای که به وسایل ایمنی زیر مجهز نباشد، خودداری نمایند:

الف- جعبه کمکهای اولیه درمانی؛

ب- علائم ایمنی مورد نیاز از جمله مثلث شبرنگ؛

ج- کارت معاینه فنی؛

د- کپسول آتش نشانی؛

ه- دستگاه سنجش سرعت و زمان (تاخوگراف) بدون نقص فنی؛

و- زنجیر چرخ در مورد لزوم؛

ز- لاستیکهای آجدار قابل قبول؛

تبصره- بکارگیری وسایط نقلیه که کارت آنان با وضعیت فعلی وسیله نقلیه مغایرت دارد ممنوع است.

ماده ۵- شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده‌ای باید فقط جهت وسایل نقلیه‌ای، بارنامه با صورت وضعیت مسافری صادر نمایند که از هر حیث سالم باشند و هیچگونه نقص فنی در سیستم ترمزها، سیستم فرمان، سیستم اتصال در مورد تریلیها، سیستم روشنایی، بوق، برف پاکن و وسایل گرمایشی و سرمایشی مناسب نداشته باشند.

تبصره ۱- شرکتها و موسسات حمل و نقل موضوع این آیین‌نامه باید فردی را به عنوان مدیر یا مسئول تعیین نمایند تا قبل از حرکت، وسیله نقلیه را معاینه و قابلیت آن را برای سفر پیش‌بینی نماید.

تبصره ۲- به کار گرفتن لاسیکهای بزرگتر از حد استاندارد کارخانه سازنده در اتوبوسهای مسافری باعث افزایش وسیله نقلیه و عدم ثبت آن در دستگاه سرعت‌سنج می‌شود، ممنوع است.

ماده ۶- هر گاه تصادف وسیله نقلیه عمومی حامل کالا یا مسافر در طول مسیر مبداء، مقصد منجر به قتل یا جرحی شود که ناشی از تقصیر راننده وسیله نقلیه یا به کار گرفتن راننده فاقد صلاحیت یا عدم مهار مناسب محموله و یا وجود نقص فنی مستمر در وسیله نقلیه باشد، شرکت یا موسسه حمل و نقل صادر کننده بارنامه یا صورت وضعیت مسئول و مشمول مقررات این آیین‌نامه می‌باشد.

ماده ۷- رانندگی اتوبوس و مینی‌بوس بیش از هشت ساعت در یک شبانه روز برای هر راننده، ممنوع است شرکتها موسسات حمل و نقل مسافر مکلفند برای مسافرتهایی که مستلزم بیش از هشت ساعت رانندگی با سرعت مجاز در یک شبانه‌روز است، راننده کمکی پیش‌بینی نمایند.

ماده ۸- حمل مواد محترقه و منفجره، جنازه، احشام، مواد فاسد شدنی و اشیایی که مخل آسایش مسافران یا منافی نظافت و بهداشت عمومی می‌باشد، با وسایط نقلیه مسافربری ممنوع است. شرکتها و موسسات حمل و نقل مسافر باید در صدور صورت وضعیت مسافری جهت وسایل نقلیه مسافربری، این نکات را رعایت نمایند و در صورت تخلف، مشمول این آیین‌نامه می‌باشند.

ماده ۹- شرکتها و موسسات حمل و نقل مسافربری مکلف به رعایت ضوابط وزارت راه و ترابری، مربوط به حمل و نقل مسافر در مورد نرخهای مصوب، نحوه صدور بلیط، سرویس دهی، سوار و پیاده نمودن مسافر و چگونگی حرکت و توقف وسیله نقلیه می باشند و در صورت تخلف مشمول مقررات این آیین نامه خواهند بود.

ماده ۱۰- اخذ هر گونه وجهی توسط شرکتها و موسسات حمل و نقل غیر از حق کمیسیون (کارمزدی) و کرایه حمل حسب مورد از بلیط و صورت وضعیت مسافری و بارنامه از رانندگان و مسافران و صاحبان کالا ممنوع است.

ماده ۱۱- شرکتها و موسسات حمل و نقل کالا مکلفند شرایط عمومی حمل کالا و ضوابط حمل مواد خطرناک مصوب شورای عالی هماهنگی ترابری کشور و مقررات وزارت راه و ترابری در مورد حمل بار در راههای کشور و نحوه جابه جایی کالاهای خارج از ابعاد استاندارد حمل و نقل (محمولات ویژه یا ترافیکی) را دقیقاً رعایت نمایند و در صورت تخلف مشمول مقررات این آیین نامه می باشند.

ماده ۱۲- رسیدگی به تخلفات شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده ای در خصوص عدم رعایت مفاد و شرایط این آیین نامه بر عهده کمیسینی مرکب از (۳) نفر از افراد ذی صلاح به انتخاب رئیس سازمان است.

ماده ۱۳- در صورت وقوع تخلف و عدم رعایت مقررات، توسط کمیسیون موضوع ماده (۱۲)، بر اساس اسناد و مدارک مربوط و در صورت لزوم با دعوت از مدیر شرکت یا موسسه حمل و نقل ذیربط و با توجه به اهمیت تخلف به ویژه تاثیر آن در وقوع سوانح و تصادفات رانندگی و ملاحظه عمد یا قصور و تکرار دفعات تخلف، شرکت یا موسسه حمل و نقل متخلف، بر اساس نوع تخلف، به تناسب به مجازاتهایی از یک ماه تا یک سال محکوم می شود.

تبصره ۱- در صورت تکرار تخلف، پروانه فعالیت شرکت یا موسسه متخلف به صورت دائم لغو خواهد شد.

تبصره ۲- پس از لغو پروانه فعالیت، نیروی انتظامی موظف است با اعلام سازمان مذکور نسبت به تعطیلی موسسه یا شرکت حمل و نقل متخلف در مدت لغو پروانه فعالیت و یا به صورت دائم (در صورت لغو دائم) اقدام نماید.

ماده ۱۴- به منظور کشف تخلفات و تهیه گزارش لازم در مورد عدم رعایت مقررات این آیین نامه توسط شرکتها و موسسات حمل و نقل، سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور می تواند تحقیقات لازم را به عمل آورد و شرکتها و موسسات حمل و نقل مکلف به همکاری با سازمان مزبور می باشند.

معاون اول رئیس جمهور - حسن حبیبی

شماره: ۱۸۱۷۳/۷۵/۳

تاریخ: ۷۹/۲/۲۸

سازمان حمل و نقل و پایانه‌های استان

سلام علیکم

احتراماً پیرو بخشنامه شماره ۹۴۸/۷۵/۳ مورخ ۷۸/۱۲/۱۴ و شماره ۷۷۳۵۷۵/۳ مورخ ۷۹/۲/۳ در خصوص اعلام تشکیل و شروع به کار کمیسیون رسیدگی به تخلفات شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده‌ای موضوع ماده ۱۲ آیین‌نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده‌ای مصوب هیات محترم وزیران و با عنایت به وجود پاره‌ای ابهامات در این خصوص، ذیلاً نکات ذیل به عنوان دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه مذکور به منظور فراهم آوردن زمینه کامل و دقیق آیین‌نامه مورد بحث و نظارت لازم و مناسب بر چگونگی فعالیت شرکتها و موسسات یاد شده ابلاغ می‌گردد. شایسته است در این راستا اقدامات لازم معمول فرمایند.

۱- در خصوص ماده یک لازم به ذکر است که شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده‌ای کالا و مسافر بایستی کلیه شرایط تاسیس بر اساس ضوابطی که به موجب آن تشکیل شده‌اند را دارا باشند ولیکن رعایت ضوابط بهره‌برداری یا فعالیت بر اساس آخرین ضوابط ابلاغی الزامی است. ضمناً تا زمان ابلاغ دستورالعمل نحوه تطبیق شرکتها و موسسات حمل و نقل با ضوابط جدید ابلاغی، برای شرکتها و موسسات مشمول تطبیق بر اساس دستورالعملی که متعاقباً ارسال خواهد شد پروانه فعالیت موقت یکساله صادر خواهد شد. تمدید فعالیت اینگونه شرکتها و موسسات بر این اساس صورت خواهد گرفت. بدیهی است تمدید پروانه فعالیت شرکتهایی که بر اساس ضوابط جدید تاسیس شده‌اند به صورت دوساله و بر اساس ضوابط مذکور انجام می‌گیرد.

۲- در مورد ماده ۲ منظور از پروانه فعالیت مجاز، دارا بودن پروانه فعالیت صادره از سوی سازمان متبوع است و داشتن پروانه فعالیت از سوی مرجعی دیگر غیر مجاز محسوب می‌گردد و منظور از پروانه فعالیت معتبر، تمدید به موقع پروانه فعالیت ماخوذه از سازمان بر اساس شرح مذکور در بند یک می‌باشد. در این راستا لازم است که نسبت به شناسایی شرکتها و موسسات حمل و نقل غیر مجاز و فاقد پروانه فعالیت معتبر از سازمان متبوع اقدام و با هماهنگی اماکن عمومی نیروی انتظامی نسبت به تعطیلی آنها اقدام نمایند.

۳- در زمینه ماده ۳ با عنایت به عدم وجود شرایط لازم برای اجرای کلیه بندهای این ماده تا اطلاع ثانوی صرفاً اجرای بندهای الف و د ضروری است و در مورد بندهای دیگر نیز هماهنگی لازم با سازمانهای منطقه‌ای بهداشت و درمان صورت گیرد.

۴- دستورالعمل نحوه اجرا و نظارت بر اجرای مواد ۶، ۵، ۴ و ۷ با هماهنگی دفتر ایمنی و ترافیک در دست اقدام است که متعاقباً اعلام خواهد شد.

۵- شرایط و ضوابط مربوطه به ماده ۹ هماهنگی دفتر حمل و نقل مسافر در شرف تهیه و تدوین می باشد که متعاقباً اعلام خواهد شد تا زمان ابلاغ ضوابط مذکور، رعایت ضوابط و مقررات آیین نامه قانونی موسسات حمل و نقل و ... مصوب ۱۳۴۶ راجع به حمل و نقل مسافر و کلیه بخشنامه های مربوط به حمل و نقل مسافر به عنوان ضوابط مورد بحث ابلاغ می گردد و لازم است تخلفات شرکتها و موسسات حمل و نقل مسافر را بر این اساس گزارش فرمایند. ضمناً ماده ۱۰ رسا و روشن می باشد.

۶- در ارتباط با ماده ۱۱ نظارت بر رعایت شرایط عمومی حمل کالا و ضوابط حمل مواد خطرناک موضوع مواد ۵۱ لغایت ۶۲ آیین نامه تاسیس و بهره برداری از موسسات ترابری جاده ای داخلی و مقررات ایمنی و رفت و آمد وسایل ترابری در راههای کشور مصوب ۱۳۵۷ شورای عالی هماهنگی ترابری کشور و مقررات حمل بار در راههای کشور مصوب وزیر محترم راه و ترابری مورد تاکید قرار می گیرد و هر گونه بخشنامه و دستورالعمل دفتر ایمنی و ترافیک در خصوص نحوه جابجایی کالاهای خارج از ابعاد استاندارد (محمولات ویژه ترافیکی) نیز مشمول این ماده بوده و رعایت آن توسط شرکتها و موسسات حمل و نقل ضروری است.

۷- در خصوص ماده ۱۲ چنانچه قبلاً به آگاهی رسید اعضای کمیسیون رسیدگی به تخلفات شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده ای موضوع این ماده تعیین و کمیسیون آماده تشکیل جلسه و رسیدگی به تخلفات می باشد و لازم است بر اساس بخشنامه های صدرالذکر در این خصوص اقدام نمایند.

۸- در مورد ماده ۱۳ که مربوط به نحوه رسیدگی و صدور حکم کمیسیون مذکور می باشد ابهامی ملاحظه نمی گردد و لیکن در مورد تبصره ۲ ماده مزبور لازم به ذکر است که در صورت لغو موقت یا دائم پروانه فعالیت شرکت یا موسسه متخلف، آن مدیریت محترم بایستی هماهنگی و اقدام لازم در خصوص تعطیلی آن با امکان عمومی نیروی انتظامی محل به عمل آورند و گزارش لازم را به این مدیریت ارسال فرمایند. ضمناً دستورالعمل نحوه رسیدگی و گردش کار کمیسیون توسط این مدیریت تهیه شده است.

۹- در زمینه ماده ۱۴ و به منظور کشف تخلفات و تهیه گزارش لازم و انجام تحقیقات لازم در مورد عدم رعایت مقررات آیین نامه موصوف توسط شرکتها و موسسات حمل و نقل، توصیه می شود در صورت امکان نسبت به تشکیل گروه تحقیق (با عضویت کارشناس حقوقی در موارد ضروری مهم) اقدام نمایند و در صورت ضرورت هماهنگی های لازم با ادارات و پاسگاههای راهنمایی و رانندگی و انجمنهای صنفی مربوط معمول فرمایند.

۱۰- انشا ... در آینده نزدیک همایش سراسری پیرامون عملکرد اجرا و چگونگی نظارت بر اجرای آیین نامه مورد بحث برگزار خواهد شد.

خواهشمند است ضمن تاکید بر رعایت این بخشنامه و تسریع در ارسال موارد تخلف شرکتها و موسسات حمل و نقل طبق بخشنامه های صدرالذکر وصول آن را به این مدیریت اعلام فرمایند.

ولی رستمی

مدیر کل حقوقی و تدوین مقررات

شماره ۴۶۸۶۵/۷۴/۱

تاریخ : ۷۹/۵/۱۱

سازمان حمل و نقل و پایانه‌های استان

سلام علیکم

پیرو بخشنامه شماره ۱۸۱۷۳/۷۵/۳ مورخ ۷۹/۲/۲۸ دفتر حقوقی و تدوین مقررات بدینوسیله دستورالعمل نحوه اجرای بند ب ماده یک و ماده دو آیین‌نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده‌ای به شرح ذیل جهت اجرا و اقدام لازم ابلاغ می‌گردد.

۱- شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده‌ای کالا و مسافر که بر اساس شرایط و ضوابط تاسیس و فعالیت موضوع بخشنامه شماره ۸۵۳۸/۷۱ مورخ ۷۷/۹/۲۹ (کالا) و شماره ۷۸۳۸/۷۱ مورخ ۷۷/۹/۳ (مسافر) پروانه فعالیت دائم دو ساله اخذ نموده‌اند، مکلفند قبل از انقضای اعتبار پروانه فعالیت بر اساس بند ب ماده یک آیین نامه صدرالذکر اقدام نمایند.

۲- تا زمان اعلام برنامه تطبیق شرکتها و موسسات با ضوابط و شرایط تاسیس و فعالیت جدید (که حداکثر ظرف یکسال ابلاغ خواهد شد) برای شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده‌ای که قبل از بخشنامه مذکور در بند یک پروانه فعالیت از سازمان اخذ نموده‌اند، در صورت رعایت ضوابط و شرایط این بخشنامه‌ها، پروانه فعالیت دایم دو ساله صادر خواهد شد. در غیر این صورت به شرط رعایت ضوابط و شرایط تاسیس و فعالیت زمان تاسیس، برای آنها پروانه فعالیت موقت یکساله صادر گردیده و این گونه شرکتها و موسسات موظفند ظرف دو ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل در این خصوص اقدام نمایند. بدیهی است پس از انقضای مدت مذکور و عدم اقدام لازم جهت تمدید یا اخذ پروانه فعالیت دایم و یا اخذ پروانه فعالیت موقت، شرکت یا موسسه غیر مجاز تلقی و بر اساس ماده ۲ آیین‌نامه فوق‌الاشعار با هماهنگی اماکن عمومی نیروی انتظامی نسبت به جلوگیری از ادامه فعالیت آنها اقدام خواهد شد.

۳- شرکتها و موسساتی که دارای هیچ‌گونه سابقه اخذ پروانه فعالیت از سازمان نیستند، بایستی شناسایی و به عنوان غیر مجاز بر اساس ماده ۲ آیین‌نامه موصوف از ادامه فعالیت آنها جلوگیری به عمل آید. شرکتها و موسساتی که دارای سابقه اخذ پروانه از سازمان هستند ولیکن پروانه فعالیت آنها در موعد مقرر تمدید نشده است، مشمول بند ۲ می‌باشند.

۴ - پس از اعلام برنامه تطبیق، شرکتها و موسسات حمل و نقل دارای پروانه موقت یکساله بایستی در موعد مقرر نسبت به تطبیق خود با شرایط و ضوابط مورد بحث و اخذ پروانه فعالیت دائم دو ساله اقدام کنند. در غیر این صورت پروانه فعالیت آنها غیر معتبر تلقی و نسبت به جلوگیری از ادامه فعالیت آنها اقدام گردد.

۵- بدیهی است صدور پروانه فعالیت موقت و تمدید پروانه فعالیت دائم منوط به پرداخت هزینه‌های مربوط خواهد بود و در صورت عدم رعایت مفاد آیین‌نامه یاد شده قابل لغو موقت یا دائم توسط کمیسیون موضوع ماده ۱۲ آیین‌نامه می‌باشد.

علیهذا ضمن دقت در اجرای این دستورالعمل، وصول آنرا به دفتر حقوقی و تدوین مقررات اعلام و پس از انقضا مدت تعیین شده، گزارش اجرای آن را به این معاونت ارسال فرمایید.

محسن فیضی

عضو هیات عامل و معاون حمل و نقل

دستورالعمل اجرایی

مواد ۴، ۵ و ۶

آیین نامه حمل بار و مسافر

و مدت لغو پروانه فعالیت

و تعطیلی موسسات حمل و نقل جاده‌ای مصوب ۱۳۷۸/۹/۶

وسایل نقلیه باری یا مسافری که اقدام به حمل بار یا مسافر می‌نمایند باید مجهز به کلیه علائم و تجهیزات ایمنی مندرج در این دستورالعمل باشند.

فصل اول- دستورالعمل اجرایی ماده ۴

الف- جعبه کمک‌های اولیه

جعبه کمک‌های اولیه جعبه‌ای است حاوی اسباب و لوازم مورد نیاز که برای کمک‌های اولیه درمانی به شخص مصدوم به کار می‌روند.

۱- کلیه وسایل باری و مسافری باید مجهز به حداقل یک جعبه کمک‌های اولیه حاوی اسباب و لوازم مورد نیاز باشند.

ب- علائم ایمنی

علائم ایمنی کلیه تجهیزاتی است که هنگام بروز تصادف و یا خرابی وسیله نقلیه برای هشدار دادن به دیگر وسایل نقلیه به کار گرفته می‌شود.

۱- کلیه وسایل نقلیه باری و مسافری باید مجهز به دو عدد مثلث شبرنگ و چراغ چشمک زن باشند، تا در موقع خراب شدن وسیله نقلیه، آن را در قسمت جلو و عقب وسیله نقلیه قرار دهند.

۲- هر یدک باید در قسمت عقب دارای دو شب‌نما به رنگ قرمز باشد، این شب‌نماها باید به شکل مثلث متساوی‌الاضلاع بوده که راس آن به طرف بالا و قاعده آن به طور افقی قرار گیرد.

۳- در مواردی که محموله وسیله نقلیه بیش از یک متر از چراغ‌های عقب قرار گیرد، باید در انتهای بار علاوه بر پرچم قرمز که مقطع ۵۰×۵۰ سانتیمتر خواهد بود، چراغ‌های چشمک‌زن مخصوص تعبیه گردد به طوری که انتهای بار برای رانندگان وسایل نقلیه عقبی کاملاً قابل رویت و مشخص باشد و بیرون ماندگی محموله نباید باعث مخفی شدن چراغ‌های عقب بشود.

۴- در مواردی که وسیله نقلیه طویل است یا ترکیبی از یدک‌کشها وجود دارد، باید با نصب چراغ‌های اضافی در دو گوشه جلو، اندازه و شکل وسیله را برای رانندگان دیگر مشخص کرد. این چراغها باید طوری نصب شده

باشد که گوشه‌های جلو ماشین را نشان دهد و نور این چراغها باید سفید باشد و می‌توانند در همان محفظه چراغهای جلو قرار گیرند.

ج- کارت معاینه فنی

کلیه وسایل نقلیه باری و مسافری عمومی باید دارای کارت معاینه فنی معتبر باشند.

د- کپسول آتش‌نشانی

کپسول آتش‌نشانی باید دارای مارک (نشان) استاندارد بوده و ظرفیت آن کمتر از ۱۰ کیلو گرم نباشد و مهلت اعتبار مصرف آنها توسط سازمانهای مسئول تأیید شده باشد. تعداد کپسول‌های آتش‌نشانی در مورد اتوبوسها باید حداقل ۲ عدد باشد.

ه - دستگاه ثبت سرعت و زمان

۱- کلیه وسایل نقلیه باری و مسافری باید به دستگاه ثبت سرعت و زمان (تاخوگراف) بدون نقص فنی و مطابق با استاندارد تعریف شده توسط سازمان حمل‌ونقل و پایانه‌های کشور مجهز شوند.

۲- دستگاههای تاخوگراف در وسایل نقلیه باید به وسیله شرکتها یا نمایندگیهایی که توسط شرکتهای سازنده انواع تاخوگراف مورد تأیید قرار گرفته‌اند، پلمپ شده باشند.

و- زنجیر چرخ

۱- کلیه وسایل نقلیه باری و مسافری باید در فصول سرما که احتمال برف و یخبندان وجود دارد و یا بر حسب اعلام مامورین وزارت راه و ترابری یا راهنمایی و رانندگی، به تعداد لازم، زنجیر چرخ به همراه داشته باشند، تا در مواقع لازم از آنها استفاده نمایند.

۲- تعداد زنجیر چرخ مورد نیاز برای وسایل نقلیه ۳ و ۲ محور، ۲ عدد و برای وسایل نقلیه ۴ و ۵ محور ۴ عدد می‌باشد.

ز- لاستیک‌ها

۱- لاستیکهای وسایل نقلیه باید استاندارد و متناسب با نوع وسیله نقلیه باشد به نحوی که بتواند وزن کل وسیله نقلیه را تحمل کنند.

۲- استفاده از لاستیکهای با سایز بزرگتر یا کوچکتر از آن که در کارت شناسایی خودرو درج شده ممنوع است.

۳- لاستیکهای وسایل نقلیه باید سالم و فاقد هر گونه پارگی یا آسیب دیدگی باشد.

۴- ایجاد هر گونه برش در لاستیک‌های وسیله نقلیه، به منظور افزایش تعداد یا عمق شیارها ممنوع می‌باشد.

۵- وسایل نقلیه تحت هیچ شرایطی مجاز به استفاده از لاستیکهای توپر نمی‌باشند.

فصل دوم- دستورالعمل اجرایی ماده ۵

الف - سیستم ترمز

- ۱- کلیه وسایل نقلیه باید به سیستم ترمز پایی و دستی بدون هیچ گونه نقص فنی، مجهز باشند.
- ۲- یدکها باید مجهز به سیستمی باشند که در صورت جدا شدن از یدک کشها، به طور اتوماتیک ترمز کنند.

ب- سیستم برف پاکن

- ۱- کلیه وسایل نقلیه باری و مسافری باید به برف پاکن جهت تمیز کردن باران، برف و موارد مشابه از شیشه جلو مجهز باشند. این برف پاکن باید همیشه آماده بوده و بتواند به مقدار کافی از سطح دید جلو و طرفین را برای راننده تمیز نگه دارد.
- ۲- برف پاکن باید خودکار باشد و استفاده از آن احتیاج به عمل دائمی راننده وسیله نقلیه نداشته باشد.
- ۳- هر وسیله نقلیه علاوه بر برف پاکن باید به سیستم آب پاش شیشه به صورت آماده و بدون نقص فنی مجهز باشد.

ج- سیستم گرمایش و سرمایش

- ۱- کلیه وسایل نقلیه دارای رادیاتور، باید در فصول سرما به بخاریهایی که از طریق حرکت آب گرم، تولید گرما می نمایند، مجهز باشند.
- ۲- وسایل نقلیه مسافربری باید مجهز به حداقل سه خروجی از سیستم گرمایش باشند و دمای داخلی وسیله نقلیه موصوف باید دارای محدوده مناسبی (تقریباً ۲۲ درجه سانتی گراد) از نقطه نظر آسایش و راحتی مسافری باشد.
- ۳- استفاده از هرگونه وسیله گرمازا غیر از بخاری وسیله نقلیه ممنوع است.

د- سیستم روشنایی

- سیستم روشنایی عبارت است از چراغهایی که جهت تامین دید برای راننده وسیله نقلیه (چراغهای جلو) یا در معرض دید قرار گرفتن وسیله نقلیه نسبت به سایرین (چراغهای عقب) و یا اعلام خبر در مورد انجام هر عملی (چراغهای راهنما) به کار می روند.
- ۱- یک وسیله نقلیه در هیچ موردی نباید چراغها و منعکس کننده های نور قرمز یا اشیایی که رنگ قرمز منعکس می کنند در جلو نصب نمایند. بنابر این نور چراغهای جلو باید زرد یا سفید باشد.
 - ۲- استفاده از هر گونه پروژکتور و چراغهایی با شدت نور زیاد در جلوی وسیله نقلیه ممنوع می باشد.
 - ۳- یک وسیله نقلیه در هیچ موردی نباید چراغها و منعکس کننده های نور زرد یا سفید و یا اشیایی که رنگ سفید یا زرد را منعکس می کنند در عقب نصب نمایند. نور چراغها باید قرمز باشد.

ه - سیستم فرمان

۱- کلیه وسایل نقلیه باید به سیستم فرمان که منحصراً چرخهای جلو یا چرخهای جلو و عقب را توأمأ هدایت کند، مجهز باشند. اجزای مختلف در سیستم فرمان باید طوری به اهم اتصال یابند، که در مقابل لرزه و تکان شدید از هم جدا نشوند.

و- سیستم اتصال

کلیه قفل و بستهایی که در سیستم اتصال تریلیها به کار میروند، باید به گونه‌ای باشند که در مقابل نوسانات شدید مقاوم بوده و باز نشوند.

ز- بوق

۱- هر وسیله نقلیه باری و مسافری، به منظور مطلع نمودن افراد پیاده و سایرین از نزدیک شدن وسیله نقلیه، باید به سیستم تولید امواج صوتی (بوق) مجهز باشد.

۲- نصب بوق آذیری و یا هر نوع وسیله تولید صدا که تداعی صدای آذیری می‌نماید، ممنوع است.

فصل سوم- دستور العمل اجرایی ماده ۶

۱- وسایل نقلیه باری باید طوری بارگیری شوند که هیچ‌گونه خطر افتادن یا چکه کردن یا باز شدن و یا پخش شدن محموله در هوا وجود نداشته باشد.

۲- حفاظ بار وسایل نقلیه باید طوری بسته شود که از هر طرف حداقل ۲۰ سانتی متر از اتاق بار وسیله نقلیه را پوشانده باشد.

دستورالعمل حمل مواد خطرناک

- ۱- هرگونه عملیات حمل و نقل مواد خطرناک حداقل با رعایت تعاریف و ضوابط مندرج در این دستورالعمل که ملهم از قوانین و مقررات لازم الاجرای موجود می‌باشد، مجاز خواهد بود.
 - ۲- مواد خطرناک عبارتند از مواد منفجره، آتش‌زا، سمی، سوزان (اسیدها و مواد مشابه)، گازهای قابل اشتعال (به صورت گاز یا مایع) و به طور کلی موادی که ذاتا خطرزا باشند.
 - ۳- حمل مواد خطرناک با وسایل نقلیه عمومی باربری در صورتی مجاز خواهد بود که شرایط ایمنی در وسایل مذکور رعایت شده باشد و یا محموله در وسیله نقلیه در بست حمل شود.
 - ۴- وقتی فرستنده، کالایی را با ماهیت خطرناک به حمل کننده تحویل می‌دهد باید حمل کننده را از نوع دقیق خطر و در صورت لزوم از اقدامات احتیاطی که باید به عمل آید مطلع سازد. در صورتی که این اطلاعات در بارنامه جاده‌ای ذکر نشده باشد، مسئولیت اثبات این که حمل کننده از نوع خطرانی که در حمل کالای مورد بحث وجود داشته، آگاه بوده است با ارایه دلایل دیگر به عهده فرستنده یا گیرنده خواهد بود
- تبصره:**

- چنانچه حمل کننده از وجود کالای با ماهیت خطرناک موضوع این ماده آگاه نشده باشد، می‌تواند در هر زمان و در هر مکانی کالا را تخلیه کرده و یا آنرا از بین برده و یا خستی نماید، بدون این که غرامتی از این بابت بپردازد. علاوه بر این فرستنده کالا مسئول جبران تمام هزینه‌ها و خسارتهایی است که از تحویل چنین کالایی به منظور حمل یا از حمل آن حادث شود.
- ۵- شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده‌ای مکلفند سیستم مقابله با خطرات ناشی از حمل ماده خطرناک را که به تایید مقامات صلاحیت‌دار رسیده باشد در وسیله نقلیه حامل ماده خطرناک تعبیه نمایند.
 - ۶- وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک باید فقط سه چراغ قرمز الکتریکی همراه داشته باشند و استفاده از وسایل آتش‌زا نظیر فانوس نفتی و امثال آن به عنوان علائم هشدار دهنده ممنوع است.
 - ۷- شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده‌ای باید بارهای وسیله نقلیه را طوری بارگیری و محکم ببندند که هیچگونه خطر افتادن یا چکه کردن یا باز شدن و یا پخش شدن در هوا وجود نداشته باشد.
 - ۸- شرکتها و موسسات حمل و نقل جاده‌ای موظفند تابلویی که روی آن کلمه "خطر" باحروف درشت به رنگ قرمز نوشته شده باشد و همچنین علامت مخصوص ماده خطرناک محمول را رد چهار قطعه به ابعاد ۵۰×۵۰ سانتیمتر به شکل و به شرح پیوست تهیه و در چهار طرف وسیله نقلیه حامل ماده خطرناک نصب نمایند.
 - ۹- در صورتی که مقامات ذیصلاح کشور لازم بدانند به شرکت یا موسسه حمل و نقل توصیه خواهد شد که علاوه بر راننده و کمک راننده، نماینده‌ای از طرف موسسه مزبور که با ماده خطرناک محمول و روش مقابله با خطرات احتمالی آن آشنا باشد، بدرقه وسیله نقلیه حامل ماده خطرناک نماید.

۱۰- در صورت لزوم وزارت راه و ترابری (سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور) نقشه مسیری را که وسیله حمل ماده خطرناک برای رسیدن به مقصد باید طی کند و توقفهای غیراضطراری بین راه در آن پیش‌بینی شده است برای تحویل به راننده در اختیار شرکت یا موسسه حمل و نقل خواهد گذاشت و راننده مکلف است وسیله را در مسیر تعیین شده هدایت کند. در نقشه مورد بحث سعی خواهد شد که وسیله حتی‌المقدور از نقاط کم جمعیت و احیاناً جاده‌های کمربندی شهرها عبور داده شود. و توقفهای بین‌راه، دور از وسایل نقلیه دیگر و محلهای امن و خلوت انجام گیرد.

۱۱- رانندگان وسایل نقلیه موتوری حامل مواد خطرناک مکلفند در تقاطع راه‌آهن، هر چند علامتی جود نداشته باشد کاملاً توقف نمایند و پس از حصول اطمینان از بی‌خطر بودن معبر از تقاطع بگذرند. در هر حال هنگام عبور از روی ریل‌ها مجاز به تعویض دنده نمی‌باشند.

۱۲- در مواقعی که راننده وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک اضطراراً مجبور به توقف می‌شود باید وسیله را حتی‌المقدور و منتهی‌الیه سمت راست جاده در محوطه باز دور از پلها و تونل‌ها و تاسیسات رفاهی بین راه متوقف نماید.

۱۳- در توقفهای بین راه و توقفهای اضطراری باید همیشه یک نفر از سه نفر راننده، کمک‌راننده و یا نماینده شرکت یا موسسه حمل و نقل مربوطه در وسیله نقلیه یا اطراف آن باقی مانده و از آن مراقبت نمایند.

۱۴- اگر وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک شب در کنار راه توقف نماید و نور کافی در آن محل برای تشخیص اشیاء یا اشخاص از فاصله ۱۵۰ متری وجود نداشته باشد راننده وسیله نقلیه (اعم از این که داخل وسیله نقلیه باشد یا خارج آن) موظف است که در وسط جاده یک چراغ الکتریکی قرمز با باطری در فاصله ۷۰ متری جلو و یکی در فاصله ۷۰ متری عقب و یکی در پهلو و وسیله از کار افتاده بگذارد. استفاده از فانوس یا چراغ مشعل برای این قبیل وسایل نقلیه ممنوع است.

۱۵- در مورد سوخت‌گیری وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک نکات زیر باید رعایت شود :

الف- سوخت‌گیری حتی‌الامکان در پمپهای دور از آبادی بوده و در نقاط کم جمعیت انجام گیرد.

ب- وسیله نقلیه‌ای در جلو یا عقب وسیله نقلیه حامل ماده خطرناک مشغول سوخت‌گیری یا انتظار نوبت نباشد.

ج- موتور وسیله ترابری حامل مواد خطرناک باید خاموش باشد.

د- راننده، کمک راننده و یا نماینده موسسه ترابری از وسیله ترابری دور نشوند.

۱۶- در صورتی که وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک نقص فنی پیدا کند به طوری که نتوان آن را در محل و در فرصت مناسب تعمیر نمود راننده باید مراتب را به شرکت یا موسسه حمل و نقل متبوع اطلاع تا شرکت یا موسسه مزبور وسیله نقلیه دیگری را برای تحویل گرفتن ماده خطرناک از وسیله نقلیه حامل مواد خطرناک اعزام نماید.

۱۷- در مورد آن دسته از کالای خطرناک که مشمول قوانین خاص می‌باشند رعایت مقررات مربوطه نیز لازم الاجرا خواهد بود.

پیوست دستورالعمل حمل مواد خطرناک

- علامت مخصوص جهت نصب بر روی وسایل نقلیه حامل مواد سوزنده
(زمینه این علامت به زنگ قرمز یا حاشیه نازک مشکی بوده و رنگ شعله به رنگ نارنجی و طول هر ضلع آن ۵۰ سانتی متر می باشد)
- علامت مخصوص جهت نصب بر روی وسایل نقلیه حامل مواد سمی
(زمینه این علامت به رنگ سفید با حاشیه نازک مشکی بوده و طول هر ضلع آن ۵۰ سانتی متر می باشد.)
- علامت مخصوص جهت نصب بر روی وسایل نقلیه حامل مواد اسیدی
(زمینه این علامت از دو بخش سفید و مشکی تشکیل شده و طول هر ضلع آن ۵۰ سانتی متر می باشد.)
- تابلوی خطر
(زمینه این تابلو به رنگ سفید با حاشیه و کلمه خطر به رنگ قرمز بوده و طول هر ضلع آن ۵۰ سانتی متر می باشد)

ضوابط حمل و نقل مسافر

موضوع ماده ۹ آیین نامه حمل بار و مسافر

و

مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی موسسات حمل و نقل جاده‌ای

مصوب ۱۳۷۸/۸/۵

فصل یک - نرخ مصوب و نحوه صدور بلیط

ماده ۱: شرکتها و موسسات مسافربری موظف به اجرای دقیق نرخ کارشناسی شده مصوب وزارت راه و ترابری اعلام شده از سوی سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور که من بعد سازمان نامیده می شود می باشند.

تبصره ۱: مبلغ کمیسیون و کلیه عوارض قانونی متعلقه باید بر مبنای نرخ پایه محاسبه و اخذ گردد.

تبصره ۲: سرویسهای ویژه با رعایت مفاد شرایط و ضوابط عمومی تاسیس و فعالیت شرکتهای حمل و نقل مسافر از شمول نرخ مستثنی می باشند. مشخصات سرویسهای مذکور و شرایط و ضوابط نحوه ارائه خدمات آنها توسط سازمان ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲: شرکتها و موسسات مسافربری مکلفند نسبت به تهیه و نصب تابلوی اعلام نرخ فروش بلیط در محل مناسب و قابل رویت مسافرین اقدام نمایند.

ماده ۳: شرکتها و موسسات مسافربری موظفند برای سرویسهای داخلی نسبت به چاپ بلیط با حداقل مشخصات ذیل اقدام نمایند:

۱- نام و نام خانوادگی مسافر

۲- نام شرکت یا موسسه صادر کننده بلیط

۳- شماره بلیط

۴- مبدا و مقصد حرکت

۵- درجه اتوبوس

۶- شماره و ردیف صندلی

۷- مبلغ کرایه و سایر عوارض متعلقه

۸- تاریخ و ساعت و مکان حرکت

۹- تعداد همراهان

۱۰- درج اطلاعات مورد نیاز مسافرین از قبل توشه همراه مسافر- نحوه استرداد بلیط و...

ماده ۴ : شرکتهای و موسسات مسافربری مکلفند نسبت به صدور و تسلیم بلیط به مسافری اقدام نمایند. تکمیل مندرجات بلیط به هنگام صدور به صورت خوانا الزامی است.

تبصره: بهای بلیط برای اطفال کمتر از ۵ سال بدون اختصاص صندلی رایگان می باشد.

ماده ۵ : شرکتهای و موسسات مسافربری مکلفند برای مسافران بین راه به تعداد لازم بلیط سفید ممهور به مهر شرکت یا موسسه در اختیار راننده قرار دهند.

رانندگان موظفند طبق مفاد این ماده برای مسافران بین راه نسبت به صدور و تسلیم بلیط و درج اسم مسافر در صورت وضعیت اقدام نمایند.

ماده ۶: شرکتهای و موسسات مسافربری ملزم به حمل توشه همراه مسافر به میزان ۲۰ کیلوگرم برای هر نفر به صورت رایگان می باشند و مازاد بر آن بر مبنای ۲/۵ درصد نرخ پایه بلیط برای هر کیلوگرم بار اضافی محاسبه و اخذ می گردد.

تبصره ۱: حمل هر نوع بار و کالای تجاری توسط ناوگان عمومی جاده ای مسافر ممنوع می باشد.

تبصره ۲: حمل توشه در داخل اتوبوس ممنوع است.

ماده ۷ : شرکتهای و موسسات مسافربری موظفند نسبت به الصاق بر چسب شماره دار و تکه بر روی توشه همراه مسافر اقدام نمایند. بدیهی است مسئولیت حفظ و حراست از توشه تحویلی به عهده شرکت یا موسسه می باشد.

ماده ۸: شرکتهای و موسسات مسافربری مکلفند در صورت انصراف مسافر از سفر نسبت به استرداد مبلغ بهاء بلیط به شرح زیر اقدام نمایند :

” تا یک ساعت قبل از حرکت ۱۰٪ و بعد از آن ۵۰٪ از کل مبلغ بلیط کسر گردد”

تبصره: شرکت یا موسسه موظف است در صورت درخواست مسافر بدون دریافت وجه، بلیط را تمدید نماید.

فصل دوم- نحوه سرویس دهی

ماده ۹ : شرکتهای و موسسات مسافربری مجاز به استفاده و صدور اوراق صورت وضعیت جهت وسایل نقلیه دارای پلاک غیر عمومی به جز در مقاطع خاص و بحرانی مانند ایام نوروز و ... آنها با اخذ موافقت قبلی سازمان نمی باشند.

تبصره: صدور صورت وضعیت برای هر گونه وسایل نقلیه بدون مسافر ممنوع است.

ماده ۱۰ : استفاده از نام و نشان و اسناد و مدارک و ... سایر شرکتهای قبیل اوراق - سربرگ بلیط و مانند اینها ممنوع می باشد.

تبصره: استفاده از بلیط سایر شرکتهای و موسسات در صورت انعقاد قرارداد نمایندگی بلامانع است.

ماده ۱۱: شرکتهای و موسسات مسافربری مکلفند قبل از برقراری سرویس و صدور بلیط در مسیرهای مختلف نسبت به ایجاد شعبه و یا عقد قرارداد همکاری با سایر شرکتهای و موسسات مسافربری اقدام نمایند.

ماده ۱۲: شرکتها و موسسات مسافربری مکلفند قبل از به کارگیری وسیله نقلیه، نسبت به انعقاد قرارداد همکاری به مدت حداقل یکسال با مالک وسیله نقلیه اقدام نمایند.

تبصره ۱: نام و نشان شرکت یا موسسه با حروف و اشکال مناسب بردنه وسیله نقلیه نوشته شود.

تبصره ۲: مهر صورت وضعیت صادره برای وسایل نقلیه میبایست به شرکت یا موسسه اصلی (نام و نشان آن بر بدنه وسیله نقلیه منقوش گردیده است) و یا متعلق به شرکت یا موسسه طرف قرارداد (با قید موضوع نمایندگی در مهر) باشد.

ماده ۱۳: شرکتها و موسسات مسافربری مکلفند در صورت ارایه خدمات سفر دربستی ضوابط ابلاغی از سوی سازمان را رعایت نمایند.

ماده ۱۴: شرکتها و موسسات مسافربری بر حسب درجه مکلفند نسبت به تامین لباس مناسب و متحدالشکل و صدور کارت شناسایی جهت رانندگان، کمک رانندگان، مهماندار و سایر کارکنان تحت پوشش اقدام نمایند. کارتهای مذکور بایستی در زمان فعالیت بر روی لباس متحدالشکل آنان الصاق گردد.

ماده ۱۵: شرکتها و موسسات مسافربری مسئولیت حسن عملکرد کارکنان خود را به عهده دارند و موظف میباشند از افراد دارای صلاحیت جهت همکاری استفاده نمایند.

ماده ۱۶: شرکتها و موسسات مسافربری مکلفند نسبت به رعایت اصول بهداشت و نظافت محل فعالیت، وسیله نقلیه و ارایه خدمات در طول سفر اقدام نمایند.

ماده ۱۷: شرکتها و موسسات مسافربری مکلفند محدودیتهای سنی تعیین شده از سوی سازمان در خصوص عمر ناوگان حمل و نقل عمومی مسافر را رعایت نمایند.

فصل سوم- نحوه سوار و پیاده نمودن مسافر و چگونگی حرکت و توقف وسیله نقلیه

ماده ۱۸: شرکتها و موسسات مسافربری مکلفند در صورت بروز تاخیر در حرکت وسیله نقلیه در زمان تعیین شده، نسبت به جایگزینی وسیله نقلیه مناسب در زمان تعیین شده اقدام نمایند.

تبصره: در صورت بروز تاخیر در اعزام وسیله نقلیه در زمان تعیین شده (حداکثر تا یک ساعت) شرکتها و موسسات موظفند بنابه درخواست مسافر نسبت به استرداد کل مبلغ بلیط اقدام نمایند.

ماده ۱۹: شرکتها و موسسات مسافربری مکلفند هر گاه وسیله نقلیه در طول مسیر سفر به هر علت از کار بازماند در اسرع وقت و بدون ایجاد هزینه اضافی برای مسافرین، وسیله ادامه مسافرت آنها را فراهم نمایند.

ماده ۲۰: شرکتها و موسسات مسافربری مکلفند حداکثر ظرف مدت ۷۲ ساعت پس از وقوع حادثه رانندگی، نسبت به ارسال اطلاعات لازم به سازمان حمل و نقل استان محل فعالیت اقدام نمایند.

ماده ۲۱: شرکتها و موسسات مسافربری مکلفند در موقع صدور بلیط مسیر حرکت را به نحو مقتضی به اطلاع مسافرین برسانند.

ماده ۲۲: شرکتها و موسسات مسافربری مکلفند رانندگان تحت پوشش را موظف نمایند که مسافری را در پایانه‌های عمومی و یا در محل‌های تعیین شده سوار و پیاده نمایند مگر در مواردی که با درخواست و رضایت مسافر صورت پذیرد.

ماده ۲۳: شرکتها و موسسات مسافربری مکلفند رانندگان تحت پوشش خود را موظف نمایند ضمن حفظ شئونات، در وقت انجام فرایض دینی در مکان مناسب و به مدت لازم توقف نمایند و از پخش نوارهای صوتی و تصویری غیر مجاز در داخل وسیله نقلیه خودداری کنند.

فصل چهارم - سایر مقررات

ماده ۲۴: ضوابط حمل و نقل مسافر در بخش بین‌المللی مطابق آیین‌نامه تاسیس و فعالیت شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی مسافری مصوب شورای عالی هماهنگی ترابری کشور می‌باشد و در موارد مسکوت، مقررات این ضوابط در این بخش نیز حاکم می‌باشد.

ماده ۲۵: شرکتها و موسسات مسافربری مکلف به اجرای دقیق و کامل قوانین و مقررات مربوط و دستورالعمل و بخشنامه‌هایی که از سوی سازمان اعلام می‌گردد می‌باشند و بایستی نسبت به آشنایی و توجیه کلیه کارکنان و همکاران خود از جمله خدمه سفر در رابطه با قوانین و مقررات حمل و نقل اقدام نمایند.

این ضوابط به استناد ماده ۹ آیین‌نامه فوق‌الاشعار در ۲۵ ماده و ۱۱ تبصره تدوین و در تاریخ ۷۹/۹/۸ به استناد اختیار تفویضی مقام عامی وزارت به شماره ۷۹۳۷/۱۱ مورخ ۷۹/۶/۲۷ به تصویب معاون وزیر و رئیس سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور رسید.

مسعود خوانساری

معاون وزیر و رئیس سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور

دستورالعمل

نحوه رسیدگی کمیسیون موضوع ماده ۱۲

آیین نامه حمل بار و مسافر

و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی

موسسات حمل و نقل جاده‌ای

فصل اول- تعاریف و کلیات

ماده ۱- ضوابط نحوه رسیدگی موضوع این دستورالعمل مجموعه اصول و مقرراتی است که برای کشف تخلف و نحوه رسیدگی و صدور رای و اجرای آن توسط سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور وضع شده است.

ماده ۲- تخلفات موضوع این دستورالعمل به کلیه تخلفات احصاء شده در آیین نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی موسسات حمل و نقل جاده‌ای مصوب ۷۸/۸/۵ اطلاق می‌گردد.

ماده ۳- حکم مجازات شرکتها و موسسات متخلف حسب مورد لغو پروانه فعالیت به طور موقت و دائم می‌باشد.

ماده ۴- تکرار تخلف عبارت است از این که شرکت یا موسسه حمل و نقلی پس از رسیدگی و صدور رای توسط کمیسیون و اجرای آن مجدداً مرتکب تخلف می‌گردد.

ماده ۵- شاکی و ذینفع در این دستورالعمل عبارتند از سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور (اعم از مرکزی و استانی) به عنوان متولی اجرای ضوابط و مقررات حمل و نقل و صاحبان کالا و مسافری و رانندگان در خصوص دریافت کمیسیون (کارمزد) اضافی.

ماده ۶- منظور از آیین نامه حمل بار و مسافر که بطور اختصار در این دستورالعمل قید شده است، آیین نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه و تعطیلی موسسات حمل و نقل جاده‌ای موضوع ماه ۱۴ قانون اصلاح قانون نحوه رسیدگی تخلفات و اخذ جرائم رانندگی می‌باشد.

ماده ۷- دبیرخانه کمیسیون عبارت است از واحدی که در دفتر حقوقی و تدوین مقررات به منظور تعیین وقت رسیدگی و دریافت لوایح دفاعیه شرکتها و موسسات متخلفی که پرونده آنان در کمیسیون مطرح می‌باشد و همچنین ابلاغ رای کمیسیون به سازمان استانها و متخلفین جهت اجرا آن تشکیل می‌شود و فردی از طرف ریاست کمیسیون به عنوان دبیر آن انتخاب می‌گردد که در جلسات کمیسیون بدون حق رای شرکت می‌نماید.

ماده ۸- کمیسیون موضع ماده ۱۲ آیین‌نامه حمل بار و مسافر متشکل از مدیر کل دفتر حقوقی و تدوین مقررات به عنوان رئیس کمیسیون و مدیر کل دفاتر حمل و نقل کالا یا مسافر یا ترانزیت و امور بین‌الملل یا ایمنی و ترافیک (حسب مورد) و نمایند انجمن یا اتحادیه صنفی شرکتها و موسسات حمل و نقل کالا یا مسافر مربوطه.

تبصره- در صورت تفویض اختیار استانی و تشکیل کمیسیون در سازمان استانها اعضاء تشکیل دهنده کمیسیون حسب نظر ریاست سازمان تعیین و اعلام خواهد شد.

فصل دوم- کشف تخلف و تشکیل پرونده مقدماتی

ماده ۹- کلیه واحدهای اجرایی سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور تا زمانی که تفویض اختیار صورت نگرفته باشد مکلفند با مشاهده تخلف شرکتها و موسسات حمل و نقل بار و مسافر مراتب را همراه با اسناد و مدارک مربوطه به واحد ستادی سازمان در مرکز (دفتر حمل و نقل کالا یا دفتر حمل و نقل مسافر و ترانزیت و امور بین‌الملل حسب مورد جهت تشکیل پرونده مقدماتی) ارسال نمایند.

ماده ۱۰- دفاتر حمل و نقل کالا و مسافر و ترانزیت و امور بین‌الملل موظفند پس از وصول تخلفات شرکتها و موسسات حمل و نقل بار و مسافر ضمن بررسی تخلفات اعلام شده در صورت انطباق آن با یکی از تخلفات احصاء شده در آیین‌نامه حمل بار و مسافر مراتب را به دبیرخانه کمیسیون در دفتر حقوقی و تدوین مقررات جهت تعیین وقت رسیدگی و طرح آن در کمیسیون ارسال نمایند.

ماده ۱۱- دبیرخانه کمیسیون پس از وصول پرونده شرکتها و موسسات متخلف با هماهنگی قبلی با اعضاء کمیسیون جهت رسیدگی به تخلف تعیین وقت نموده و مراتب را به شرکت یا موسسه‌ای که پرونده‌اش در وقت مقرر در کمیسیون مطرح خواهد شد ابلاغ می‌نماید.

ماده ۱۲- شرکت یا موسسه‌ای که پرونده‌اش در کمیسیون مطرح می‌باشد با اعلام و ابلاغ وقت رسیدگی توسط دبیرخانه کمیسیون که فاصله آن کمتر از ۱۰ روز نخواهد بود می‌تواند در جلسه کمیسیون شرکت نموده و از تخلفات انتسابی به خود دفاع نماید. همچنین می‌تواند تا قبل از تشکیل جلسه کمیسیون لایحه دفاعیه تنظیم نموده و به دبیرخانه کمیسیون تحویل نماید.

ماده ۱۳- شرکت در جلسات کمیسیون جهت دفاع و پاسخگویی در شرکتها حمل و نقل توسط رئیس هیات مدیره یا مدیرعامل و در موسسات حمل و نقل توسط صاحب امتیاز یا مدیر مسئول به عمل خواهد آمد.

تبصره ۱- چنانچه مدیران شرکت یا موسسه‌ای که پرونده‌اش در کمیسیون مطرح است نتواند به علت عذر قانونی یا پزشکی با ارائه مدارک مثبته در وقت مقرر جلسه حاضر شوند کمیسیون می‌تواند در صورت ضرورت تشکیل جلسه را برای یک مرتبه تجدید نماید.

تبصره ۲- استفاده از وکلاء دادگستری توسط شرکتها و موسسات حمل و نقل در جلسات کمیسیون جهت دفاع از تخلف انتسابی با ارائه وکالت‌نامه بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۴- به اسناد ومدارکی که پس از رسیدگی درجلسه کمیسیون و اتخاذ تصمیم واصل شود ترتیب اثر داده نخواهد شد مگر آنکه ذینع اعاده رسیدگی را درخواست نماید و کمیسیون با توجه به مدارک ارائه شده رسیدگی مجدد را بپذیرد.

ماده ۱۵- چنانچه کمیسیون تحقیقات مقدماتی انجام شده را کافی تشخیص ندهد می تواند ضمن اعاده پرونده به واحدهای اجرایی از آنان درخواست تحقیقات تکمیلی را بنماید که در این صورت پس از انجام تحقیقات تکمیلی که مدت آن حداکثر یک ماه خواهد بود مراتب در اولین جلسه کمیسیون مطرح و رسیدگی مجدد به عمل خواهد آمد.

تبصره - در مواردی که کمیسیون موضوع را حائز اهمیت تشخیص دهد می توان با تشکیل گروه تحقیق، تحقیقات لازم را به عمل آورده واتخاذ تصمیم نماید.

ماده ۱۶ - از زمان تشکیل پرونده مقدماتی تا رسیدگی و صدور رای توسط کمیسیون از فعالیت شرکتها و موسسات حمل و نقل ذیربط ممانعت به عمل نخواهد آمد.

فصل سوم- ترتیب رسیدگی در جلسات کمیسیون

ماده ۱۷- جلسات کمیسیون با حضور تمام اعضاء رسمیت یافته و اتخاذ تصمیم و صدور رای در آن با اکثریت نسبی به عمل می آید.

تبصره- چنانچه جلسات کمیسیون به اکثریت لازم نرسد پروندهایی که برای آن جلسه تعیین وقت شده اند در جلسه بعدی کمیسیون مطرح و رسیدگی خواهد شد مگر آنکه جلسه بعدی از نظر تعداد پرونده تعیین وقت شده کامل باشد که در این صورت وقت فوق العاده تعیین خواهد شد.

ماده ۱۸ - رسیدگی به تخلفات حمل و نقلی شرکتها و موسسات حمل و نقل در کمیسیون مانع از تعقیب کیفری متخلفین به ارتکاب جرائم عمومی آنان نمی باشد لیکن به جرائم عمومی (غیر حمل و نقلی) آنان در دادگاههای عمومی کشور رسیدگی خواهد شد.

ماده ۱۹- کلیه آراء صادره توسط کمیسیون بایستی مستدل و موجه بوده و مستند قانونی و دلایل آن در متن رای صادره ذکر شود.

فصل چهارم- اعاده رسیدگی و برائت

ماده ۲۰- اعاده رسیدگی توسط کمیسیون صرفاً در موارد زیر امکانپذیر خواهد بود :

- ۱- یکی از اعضاء کمیسیون به اشتباه کمیسیون پی برده و مراتب را کتباً از کمیسیون درخواست نماید.
- ۲- مدیر کل سازمان حمل و نقل و پایانه های استان ذیربط با ملاحظه اسناد و مدارک جدید که موثر در رای صادره باشد درخواست اعاده رسیدگی را بنماید.
- ۳- به درخواست کتبی شرکت یا موسسه ذیربط و وارد دانستن دلایل ابرازی در کمیسیون.

تبصره- در صورت تحقق هر یک از بندهای این ماده اعاده رسیدگی در اولین جلسه کمیسیون و یا در وقت فوق‌العاده به عمل خواهد آمد.

ماده ۲۱- چنانچه کمیسیون تشخیص دهد تخلف انتسابی متوجه شرکت یا موسسه مذکور نبوده و یا اساساً عمل ارتكابی تخلف محسوب نمی‌گردد با صدور رای بابت پرونده را مختومه اعلام می‌نماید.

فصل پنجم - صدور رای و اجرای آن

ماده ۲۲- در انشاء رای توسط کمیسیون نکات ذیل بایستی در آن تصریح و به واحدهای اجرایی و محکوم علیه ابلاغ شود:

۱- شماره پرونده و جلسه کمیسیون با ذکر تاریخ.

۲- مشخصات شرکت یا موسسه حمل و نقل با ذکر نام مدیران مسئول آنها.

۳- تخلفات ارتكابی توسط شرکت یا موسسه حمل و نقل.

۴- دلایل و مستندات رای صادره.

۵- شرح رای صادره.

ماده ۲۳- آراء صادره توسط کمیسیون قطعی می‌باشد و حداکثر ظرف ۱۰ روز و پس از صدور بایستی توسط دبیرخانه کمیسیون به واحدهای اجرایی سازمان‌های استانی و محکوم‌علیه ابلاغ شود.

تبصره ۱- سازمان‌های استانی مکلفند بلافاصله پس از ابلاغ آرای صادره از طریق نیروی انتظامی رای صادره را به مورد اجراء بگذارند.

تبصره ۲- چنانچه به هر علت امکان اجرای آراء صادره توسط نیروی انتظامی یا سازمان وجود نداشته باشد مراتب توسط سازمان استانی کتباً به اطلاع کمیسیون خواهد رسید تا کمیسیون ضمن بررسی نسبت به رفع موانع اجرای حکم اقدام نماید.

شرایط و ضوابط موقت
فعالیت شرکتهای مسافربری داخلی
در خطوط برون مرزی

شرایط و ضوابط ارائه خدمات در
حمل و نقل مسافر برون مرزی

شرایط و ضوابط موقت فعالیت شرکتهای مسافربری داخلی در خطوط برون مرزی

شماره ابلاغ : ۱۳۷۹/۱۲/۱۰-۱۲۲۱۶۵/۷۴- تاریخ

ماده ۱- انجام هر گونه عملیات مسافربری برون مرزی توسط شرکتهای حمل و نقل مسافر داخلی که من بعد شرکت نامیده می شود پس از احراز شرایط مندرج در این مجموعه ضوابط و کسب مجوز از سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور که من بعد سازمان نامیده می شود امکان پذیر است.

تبصره ۱- شرکتهایی که هم اکنون در مسیر برون مرزی فعال هستند برای تمدید مجدد قرارداد همکاری با شرکت مسافربری خارجی و تداوم فعالیت می بایست درخواست کتبی خود را جهت صدور تاییدیه لازم به سازمان ارائه نمایند.

تبصره ۲- هرگونه فعالیت شرکتهای فاقد مجوز فعالیت در خطوط برون مرزی از قبیل فروش بلیط مسافرت به خارج از کشور ممنوع و تخلف محسوب می گردد.

ماده ۲- شرکتهایی که متقاضی جدید فعالیت برون مرزی می باشند می بایست حداقل یکسال از فعالیت داخلی آنان سپری شده باشد.

ماده ۳- شرکتهای فعال در تهران جهت تمدید فعالیت مجدد بایستی دارای حداقل (۵۰) پنجاه سرویس برای هر مسیر (دارای قرارداد) در سال بوده و شرکتهای سایر مراکز استانها نیز دارای حداقل (۱۵) پانزده سرویس برای هر مسیر (دارای قرارداد) باشند.

ماده ۴- شرکت موظف است پس از دریافت مجوز با شرکت مسافربری خارجی مبادرت به انعقاد قرارداد نماید.

تبصره- شرکت موظف است یک ماه قبل از انقضای قرارداد فیما بین با شرکت خارجی مراتب را جهت تعیین چگونگی امکان ادامه فعالیت به سازمان اعلام نماید.

ماده ۵- مجوز فعالیت به موجب این مجموعه ضوابط یکساله و قابل تمدید می باشد و در صورت عدم رعایت این مجموعه ضوابط و سایر مقررات مجوز مربوط لغو خواهد شد.

ماده ۶ - سایر شرایط و ضوابط فعالیت شرکتها مطابق شرایط و ضوابط فعالیت مندرج در آیین نامه تاسیس و فعالیت شرکتها و موسسات مسافری بین‌المللی جاده‌ای "مصوب ۱۳۶۷/۷/۳" و شرایط و ضوابط ارائه خدمات در حمل و نقل مسافر برون مرزی می‌باشد.

این شرایط و ضوابط به استناد ماده ۹ آیین نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی موسسات حمل و نقل جاده‌ای و با عنایت به تفویض اختیار مقام عالی وزارت راه و ترابری در ۶ ماده و ۳ تبصره تصویب گردید.

مسعود خوانساری

معاون وزیر و رئیس سازمان

شرایط و ضوابط ارائه خدمات در حمل و نقل مسافر برون مرزی

شماره ابلاغ: ۱۲۲۱۶۵/۷۴ - تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۰

ماده ۱- اتوبوسهای مسافربری برون مرزی علاوه بر دارا بودن شرایط عمومی مذکور در آیین نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی موسسات حمل و نقل جاده‌ای بایستی مشخصات ذیل را دارا باشند:

۱-۱- حداقل قدرت موتور بر اساس استاندارد تولید کننده ۲۷۵ اسب بخار.

۱-۲- حداکثر عمر اتوبوس بر مبنای سال ساخت ۷ سال.

۱-۳- حداقل فاصله صندلی ۸۰ سانتیمتر و حداقل زاویه خواب صندلی از محور قائم ۱۸ درجه و کلیه صندلیها دارای روکش قابل شستشو و قابل تعویض.

۱-۴- دارای سیستم صوتی و تصویری مناسب.

۱-۵- دارای کولر و بخاری آماده کار به تناسب فصل بهره‌برداری.

۱-۶- ارائه آب گرم و سرد و مجهز به یخدان یا یخچال الکتریکی

تبصره- فعالیت اتوبوسهای مسافربری برون مرزی برای سفر به کشورهای اروپایی، عربی و ترکیه با قدرت موتور ۲۴۰ اسب بخار (دارای کولر) و برای سفر به سایر کشورها بدون هیچگونه محدودیتی در مورد قدرت موتور تا پایان سال ۱۳۸۰ بلامانع است.

ماده ۲- شرکت مسافربری فعال در خطوط برون مرزی بایستی شرایط ذیل را در مورد ارائه خدمات رعایت نمایند

۲-۱- عرضه سرویس پذیرایی مناسب در اتوبوس شامل نوشیدنیها از قبیل آب، چای، نوشابه یا آبمیوه و خوردنیهایی از قبیل کیک، بیسکویت به مسافران.

۲-۲- توزیع جراید کثیرالانتشار شامل روزنامه و یا مجلات به تعداد کافی.

ماده ۳- رانندگان اتوبوسهای مسافربری برون مرزی علاوه بر دارا بودن شرایط عمومی مذکور در آیین نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی موسسات حمل و نقل جاده‌ای بایستی شرایط ذیل را دارا باشند.

۳-۱- داشتن گواهینامه رانندگی بین المللی.

۳-۲- داشتن همسر (متاهل).

۳-۳- داشتن حداقل ۲۶ سال سن با دو سال سابقه رانندگی

۳-۴- عدم اعتیاد به مواد مخدر (بنا به تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) یا داشتن کارت صحت و

سلامت

۳-۵- نداشتن سوء پیشینه کیفری موثر.

۳-۶- داشتن لباس متحدالشکل و نشان شناسائی عکسدار شرکت که نام و نام خانوادگی راننده بر روی آن نوشته شده باشد.

تبصره- با توجه به این که در سفرهای برون مرزی از دو راننده استفاده می‌شود، لذا یکی از دو راننده بایستی دارای حداقل مدرک پایان تحصیلات ابتدایی یا معادل آن باشد.

ماده ۴- مهمانداران اتوبوسهای مسافربری برون مرزی بایستی دارای شرایط ذیل باشند:

۴-۱- داشتن حداقل ۲۰ سال سن.

۴-۲- عدم اعتیاد به مواد مخدر (بنا به تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) یا داشتن کارت صحت و سلامت.

۴-۳- نداشتن سوء پیشینه کیفری موثر.

۴-۴- داشتن حداقل مدرک پایان تحصیلات دوره راهنمایی یا معادل آن.

۴-۵- داشتن لباس متحدالشکل و نشان شناسایی عکس دار شرکت که نام و نام خانوادگی مهماندار بر روی آن نوشته شده باشد.

ماده ۵- شرکتهای مسافربری فعال در خطوط برون مرزی مکلفند شرایط و ضوابط آیین نامه تاسیس و فعالیت شرکتهای

و موسسات مسافربری بین المللی جاده‌ای " مصوب ۱۳۶۷/۷/۳" را با لحاظ این شرایط و ضوابط رعایت نمایند.

این مجموعه ضوابط به استناد ماده ۹ آیین نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه و تعطیلی موسسات حمل و نقل

جاده‌ای در ۵ ماده و ۲ تبصره و ۱۹ بند تدوین و به استناد اختیار تفویضی مقام عالی وزرات راه و ترابری به شماره

۷۹۳۷/۱۱ مورخ ۷۹/۶/۲۷ تصویب گردید و از تاریخ ۱۳۸۰/۲/۱ لازم الاجرا می‌باشد.

مسعود خوانساری

معاون وزیر و رئیس سازمان

ضوابط اختصاصی

ارائه خدمات سفرهای دربستی

ضوابط اختصاصی ارائه خدمات سفرهای دربستی

شماره ابلاغ: ۲۱۴۹/۷۴- تاریخ ۱۳۸۰/۱/۲۰

ماده ۱- سفر در بستی به آن دسته از سفرهایی گفته می‌شود که وسیله نقلیه و خدمه آن توسط شرکت یا موسسه حمل‌ونقل مسافری از مبدا تا مقصد در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی قرار می‌گیرد. ارائه خدمات سفر دربستی توسط شرکتها و موسسات حمل‌ونقل مسافری علاوه بر رعایت ضوابط عمومی حمل‌ونقل مسافر مستلزم رعایت این ضوابط اختصاصی می‌باشد.

ماده ۲- فقط شرکت یا موسسه حمل‌ونقل مسافری دارای پروانه فعالیت مجاز و معتبر از سازمان حمل‌ونقل و پایانه‌های کشور که من بعد سازمان نامیده می‌شود، مجاز به ارائه خدمات سفرهای دربستی می‌باشد.

ماده ۳- شرکت یا موسسه حمل‌ونقل مسافری فقط می‌تواند توسط وسایل نقلیه مسافری تحت پوشش خود با حفظ رعایت ضوابط بغل‌نویسی سفر در بستی را انجام دهد.

ماده ۴- ارائه خدمات سفر دربستی مسلزم انعقاد قرارداد بین متقاضی دریافت خودروی مسافری و شرکت یا موسسه مسافری ارائه کننده خدمات با حداقل مشخصات ذیل می‌باشد:

مدت سفر، زمان حرکت، مبدا حرکت، مسیر حرکت، مبلغ کرایه حمل، مشخصات فردی مسافری، تعداد و نوع خودروی مسافری.

ماده ۵- مبلغ کرایه سفر در بستی بر اساس توافق بین شرکت و یا موسسه حمل‌ونقل مسافری و شخص حقیقی و یا حقوقی متقاضی تعیین می‌گردد.

تبصره- کل مبلغ کرایه حمل در صورت وضعیت درج و عوارض قانونی مربوط بر اساس آن محاسبه و در مبدا توسط شرکت و یا موسسه حمل‌ونقل مسافری پرداخت می‌گردد.

ماده ۶- شرکت یا موسسه حمل‌ونقل مسافری برای انجام سفر دربستی، می‌بایست اقدام به ممهور نمودن ظهر صورت وضعیت به مهر ویژه سفر دربستی (نمونه پیوست) نماید.

تبصره ۱- الزاماً نسخ صورت وضعیت مربوط به وزرات راه و ترابری، شرکت و راننده می‌بایست ممهور گردد.

تبصره ۲- به هنگام تکمیل مندرجات صورت وضعیت توسط شرکت یا موسسه حمل‌ونقل مسافری، نام دورترین مقصد از مبدا حرکت در محل مربوط درج شود.

ماده ۷- شرکتها و موسسات مسافربری مکلفند عملکرد ماهانه خود را در زمینه برقراری سفرهای دربستی به صورت ماهانه به سازمان محل فعالیت خود ارایه نمایند.

ماده ۸- در مقاطع خاص و ایام ویژه بحرانی که سازمان اعلام می‌نماید اعزام وسیله نقلیه برای سفر دربستی می‌بایست با هماهنگی و تایید سازمان انجام پذیرد.

این ضوابط به استناد ماده ۱۳ ضوابط اجرایی حمل و نقل مسافر موضوع ماده ۹ آیین‌نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی موسسات حمل و نقل جاده‌ای در ۸ ماده و ۳ تبصره در تاریخ ۷۹/۱۱/۵ تصویب گردید و هر گونه تخلف از این ضوابط مشمول مفاد آیین‌نامه مذکور خواهد بود.

مسعود خوانساری

معاون وزیر و رئیس سازمان

نمونه مهر ویژه سفر دربستی

<u>ویژه سفر دربستی</u>	
این صورت وضعیت با مشخصات شرکت ، خودرو و خدمه مندرج روی آن	
از مبدا	واقع در استان
در مسیر	
.....	
.....	
از تاریخ	به مدت
روز	
برای انجام سفر دربستی تایید می‌گردد.	
مهر و امضاء شرکت یا موسسه حمل و نقل مسافری	

ضوابط اختصاصی ارائه خدمات ویژه

در حمل و نقل مسافر

ضوابط اختصاصی ارائه خدمات ویژه در حمل و نقل مسافر

ماده ۱- شرکت یا موسسه حمل و نقل مسافری مجاز به ارائه خدمات ویژه است که دارای پروانه فعالیت مجاز و معتبر از سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور باشد.

ماده ۲- اتوبوس ویژه علاوه بر مشخصات عمومی مندرج در مواد ۴ و ۵ آیین‌نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی موسسات حمل و نقل جاده‌ای، می‌بایست دارای مشخصات اختصاصی زیر باشد:

- ۱- حداکثر سن اتوبوس بر مبنای سال ساخت ۷ سال .
- ۲- حداقل قدرت موتور بر اساس استانداردهای تولیدکننده ۲۷۵ قوه اسب بخار.
- ۳- دارای کولر و بخاری آماده به کار متناسب با فصل بهره‌برداری.
- ۴- دارای سیستم صوتی و تصویری مناسب.
- ۵- مجهز به یخدان یا یخچال الکتریکی و قابلیت ارائه آب گرم و سرد.
- ۶- حداقل فاصله صندلی ۸۰ سانتیمتر و حداقل زاویه خواب صندلی از محور قائم ۱۸ درجه و کلیه صندلی‌ها دارای روکش قابل شستشو و قابل تعویض.

ماده ۳- خدمات زیر در حین سفر می‌بایست به مسافری ارائه گردد.

- ۱- عرضه سرویس پذیرایی در اتوبوس شامل نوشیدنیها از قبیل آب، چای، نوشانه و آبمیوه و خوردنیها از قبیل کیک و بیسکویت.
- ۲- توزیع جراید کثیرالانتشار شامل روزنامه یا مجلات به تعداد کافی.

ماده ۴- راننده اتوبوس ویژه علاوه بر شرایط عمومی مندرج در ماده ۳ آیین‌نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی موسسات حمل و نقل جاده‌ای، می‌بایست دارای شرایط اختصاصی زیر باشد:

- ۱- داشتن سواد خواندن و نوشتن.
- ۲- داشتن همسر (متاهل)
- ۳- داشتن حداقل ۲۶ سال سن با دو سال سابقه رانندگی.
- ۴- عدم اعتیاد به مواد مخدر
- ۵- نداشتن سوء پیشینه کیفری موثر
- ۶- دارای لباس متحدالشکل و نشان شناسایی عکس‌دار منصوب بر آن

- ماده ۵-** مهماندار اتوبوس ویژه می‌بایست دارای شرایط زیر باشد:
- ۱- داشتن حداقل مدرک پایان تحصیلات دوره ابتدایی یا معادل آن.
 - ۲- داشتن حداقل ۲۰ سال سن.
 - ۳- داشتن کارت صحت و سلامت جسمی و روحی از مراجع ذیربط.
 - ۴- عدم اعتیاد به مواد مخدر.
 - ۵- نداشتن سوءپیشینه کیفری موثر.
 - ۶- دارای لباس متحدالشکل و نشان شناسایی عکس‌دار منصوب بر آن.

این شرایط و ضوابط به استناد تبصره ۲ ماده یک ضوابط حمل و نقل مسافر موضوع ماده ۹ آیین‌نامه حمل بار و مسافر و مدت لغو پروانه فعالیت و تعطیلی موسسات حمل و نقل جاده‌ای مصوب ۱۳۷۸/۸/۵ در ۵ ماده و شامل ۲۰ بند و یک تبصره تصویب و ابلاغ می‌گردد.

مسعود خوانساری

معاون وزیر و رئیس سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور

سازمان حمل و نقل و پایانه‌های کشور

روابط عمومی

بلوار کشاورز خیابان فلسطین

خیابان دمشق - شماره ۱۹

۸۸۹۸۳۹۷ و ۸۸۹۸۴۰۰